

Sygn. akt I Ns 19/18

POSTANOWIENIE

Dnia 12 października 2018 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSO Aneta Stożek

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Małgorzata Wegrzyn

po rozpoznaniu na rozprawie

w dniu 12 października 2018 r. w K.

sprawy z wniosku R. L.

przy uczestnictwie Komitetu Wyborczego Wyborców (...) I., działającego przez pełnomocnika wyborczego K. N.

o wydanie orzeczenia w trybie wyborczym

postanawia:

I. nakazać pełnomocnikowi wyborczemu Komitetu Wyborczego Wyborców (...) I. zaprzestania rozpowszechniania informacji, jakoby wójt Gminy I. R. L. na wrześniowej sesji Rady Gminy I. w reakcji na pytanie o blachę z dachu Szkoły w I. wpadł w furję, krzyczał i zarządził przerwanie nagrywania sesji oraz zarzucając, że pytanie ma charakter polityczny powiedział, że nie udzieli na nie odpowiedzi, ponadto poinformował, że z nagrania obrad sesji pytanie to zostanie usunięte;

II. oddalić wniosek w pozostałej części,

III. stwierdzić, że każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca R. L. na podstawie art. 111§1 Kodeksu wyborczego wniósł o:

1) nakazanie Komitetowi Wyborczemu Wyborców (...) I. zaprzestania rozpowszechniania informacji, jakoby Wójt Gminy I. R. L. na wrześniowej sesji Rady Gminy I. w reakcji na pytanie o blachę z dachu Szkoły w I. wpadł w furję, krzyczał i zarządził przerwanie nagrywania sesji oraz zarzucając, że pytanie ma charakter polityczny powiedział, że nie udzieli na nie odpowiedzi. Ponadto poinformował, że z nagrania obrad sesji pytanie to zostanie usunięte,

2) nakazanie Komitetowi Wyborczemu Wyborców (...) I. sprostowania nieprawdziwej informacji opisanej w punkcie 1 poprzez opublikowanie w Dzienniku Polskim, Gazecie Wyborczej i Gazecie Krakowskiej oraz na stronie internetowej i facebookowej Gminy I. nie później niż w ciągu 48 godzin od uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie sprostowania następującej treści „Komitet Wyborczy Wyborców (...) I. niniejszym informuje, że w materiale wyborczym kandydata na Wójta Gminy I. A. S. została zamieszczona nieprawdziwa informacja jakoby Wójt Gminy I. R. L. na wrześniowej sesji Rady Gminy I. w reakcji na pytanie o blachę z dachu Szkoły w I. wpadł w furję, krzyczał i zarządził przerwanie nagrywania sesji oraz zarzucając, że pytanie ma charakter polityczny powiedział, że nie udzieli na nie odpowiedzi. Ponadto poinformował, że z nagrania obrad sesji pytanie to zostanie usunięte. Niniejszym oświadczamy, że wskazana powyżej sytuacja nigdy nie miała miejsca a podane w materiale wyborczym kandydata na Wójta Gminy I. A. S. informacje były nieprawdziwe”;

3) nakazanie Komitetowi Wyborczemu Wyborców (...) I. wpłacenia kwoty 50.000 zł na rzecz (...) Hospicjum (...). J. T.;

4) zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu wniosku R. L. wskazał, że sprawuje urząd wójta Gminy I. od 2014 r. oraz wyraził zgodę na kandydowanie na kolejną kadencję z ramienia Komitetu Wyborczego Wyborców (...) I.. W wyborach na to stanowisko kandyduje też A. S., mający poparcie Komitetu Wyborczego Wyborców (...) I.. W materiale wyborczym opublikowanym przez A. S. w formie bezpłatnej gazety, która była kolportowana na terenie całej Gminy w dniu 9 października, na pierwszej stronie zostało zawarte stwierdzenie „na ostatniej wrzeźniowej sesji Rady Gminy I. do wójta L. wpłynęło pytanie – Co zostało zrobione ze starą blachą z dachu Szkoły w I.? Po tym zdawałoby się prostym pytaniu wójt L. podobno wpadł w furję. Krzyczał i zarządził wyłączenie nagrywania sesji - zarzucając, że pytanie ma charakter polityczny i nie udzieli na nie odpowiedzi. A oprócz tego poinformował, że z nagrania obrad sesji zostanie usunięte to pytanie”. Wnioskodawca wskazał, że zacytowana informacja jest nieprawdziwa. Przede wszystkim we wrzeźniu nie było sesji Rady Gminy I., a ponadto podczas żadnej z sesji, które odbyły się w dniach 9 i 31 sierpnia oraz 5 października nie padło pytanie o starą blachę z dachu Szkoły w I.. W ocenie skarżącego te twierdzenia opublikowane w materiale wyborczym kandydata A. S. naruszyły jego dobra osobiste, a także stanowią zarzut istnienia nieprawidłowości w jego postępowaniu.

Na rozprawie wnioskodawca wniósł dodatkowo o przeprowadzenie dowodu z nagrania przebiegu sesji z dnia 31 sierpnia 2018 r.

Uczestnik w odpowiedzi na wniosek wniósł o oddalenie wniosku oraz o zasądzenie kosztów postępowania. Wskazał, że objęty sporem materiał wyborczy wskazuje błędną datę sesji Rady Gminy I., ale nie jest to kwestia objęta meritem sporu. Podstawą zarzutu wnioskodawcy jest bowiem kwestia rzekomego braku wybuchowej reakcji ze strony wnioskodawcy na zadane mu pytanie. W ocenie uczestnika opis reakcji wnioskodawcy nie jest niezgodny z prawdą. Uczestnik na poparcie stanowiska złożył wnioski dowodowe zarówno ze źródeł osobowych, jak i dokumentów oraz utrwalonych nagrań. Ponadto zapowiedział złożenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego w zakresie fonoskopii celem ustalenia ciągłości nagrania z dnia 31 sierpnia 2018 r.

Poza sporem w sprawie pozostawały następujące okoliczności:

W dniu 14 sierpnia 2018 r. w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (poz. 1561) opublikowano rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2018 r. w sprawie zarządzenia wyborów do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw i rad dzielnic (...) W. oraz wyborów wójtów, burmistrzów i prezydentów miast. Z tą datą rozpoczęła się kampania wyborcza.

Wnioskodawca R. L. jest urzędującym wójtem Gminy I.. Zarówno on jak i A. S., kandydują na stanowisko wójta w wyborach wyznaczonych na dzień 21 października 2018 r.

A. S. jest kandydatem Komitetu Wyborczego Wyborców (...) I., którego pełnomocnikiem wyborczym jest K. N..

W pozostałym zakresie Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W materiale wyborczym Komitetu Wyborczego Wyborców (...) I., wydanym w formie bezpłatnej gazety, na pierwszej stronie zawarty został następujący tekst: „(...) na ostatniej wrzeźniowej sesji Rady Gminy I. do wójta L. wpłynęło pytanie – Co zostało zrobione ze starą blachą z dachu Szkoły w I.? Po tym, wydawałoby się z pozoru prostym pytaniem, wójt L. podobno wpadł w furję. Krzyczał i zarządził wyłączenie nagrywania sesji - zarzucając, że pytanie ma charakter polityczny i nie udzieli na nie odpowiedzi. A oprócz tego poinformował, że z nagrania obrad sesji zostanie usunięte to pytanie.”

(dowód: gazeta (...), Bezkonfliktowa Gmina I. – k. 58)

Ostatnie sesje Rady Gminy I. odbyły się w dniach 9 i 31 sierpnia oraz w dniu 5 października 2018 r.

(dowód: protokoły sesji – k. 9-15, 21-28 i k. 37-46)

Powyższe ustalenia Sąd poczynił na podstawie dokumentów przedłożonych do akt sprawy.

Sąd oddalił wnioski o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków oraz z przedłożonych przez obie strony nagrań, a także z dokumentów załączonych do odpowiedzi na wniosek, ponieważ dowody te nie mogły mieć wpływu na treść na rozstrzygnięcia, a to z przyczyn przedstawionych poniżej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Niniejsza sprawa podlegała rozpoznaniu na podstawie przepisów Ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. Kodeks Wyborczy (t.j. Dz. U. 2018 r. poz. 754).

Przepis art. 111 Kodeksu wyborczego w § 1 stanowi, że jeśli rozpowszechniane, w tym również w prasie w rozumieniu Prawa prasowego, materiały wyborcze, w szczególności plakaty, ulotki i hasła, a także wypowiedzi lub inne formy prowadzonej agitacji wyborczej, zawierają informacje nieprawdziwe, kandydat lub pełnomocnik wyborczy zainteresowanego komitetu wyborczego ma prawo wnieść do sądu okręgowego wniosek o wydanie orzeczenia: zakazu rozpowszechniania takich informacji, przepadku materiałów wyborczych zawierających takie informacje, nakazanie sprostowania takich informacji, nakazanie publikacji odpowiedzi na stwierdzenia naruszające dobra osobiste, nakazanie przeproszenia osoby, której dobra osobiste zostały naruszone oraz nakazanie uczestnikowi postępowania wpłacenia kwoty do 100 000 złotych na rzecz organizacji porządku publicznego.

Celem powołanego przepisu jest nie tylko ochrona uczestników kampanii (kandydatów i komitetów wyborczych) przed skutkami rozpowszechniania nieprawdziwych informacji, ale również ocena prawidłowości przebiegu kampanii wyborczej, rywalizacji politycznych, zasad uczciwej konkurencji wyborczej, która ma przez to zapobiegać zniekształceniu ocen wyborców i w tym znaczeniu ma charakter także ochrony dobra publicznego. Wymieniony przepis odnosi się tylko i wyłącznie do nieprawdziwych informacji zawartych w materiałach wyborczych (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 7 listopada 2002 r., sygn. akt I Acz 1956/02). Podkreślić należy, że rolą sądu w rozstrzygnięciu protestu wyborczego nie jest analiza i rozstrzygnięcie konfliktu pomiędzy kandydatami, lecz ocena twierdzeń zawartych w materiałach stanowiących formę agitacji przez pryzmat wprowadzenia w błąd potencjalnego wyborcy.

Nie budzi żadnych wątpliwości ani legitymacja kandydata R. L. do złożenia wniosku w trybie protestu wyborczego, ani to, że zakwestionowane przez niego stwierdzenie zawarte zostało w materiale wyborczym. Zgodnie z art. 109 Kodeksu wyborczego materiałem wyborczym jest bowiem każdy pochodzący od komitetu wyborczego upubliczniony i utrwalony przekaz informacji, mający związek z zarządzonymi wyborami. W ocenie Sądu nie może budzić również żadnych wątpliwości okoliczność, że podana w gazecie informacja pozostawała nieprawdziwa. Niezależnie bowiem od przebiegu ostatnio przeprowadzonych sesji Rady Gminy I., we wrześniu 2018 r. sesja taka w ogóle się nie odbyła. W konsekwencji nie mogło dojść na niej do opisywanych w gazecie zachowań.

Informacje nieprawdziwe – w świetle art. 111 Kodeksu wyborczego, to takie, którym można przypisać w prowadzonym postępowaniu wyborczym cechę prawdziwości w sensie obiektywnym. Niezależnie zatem od intencji uczestnika, a także od sugestii zawartych w analizowanym tekście oraz tego, w jakim stopniu negatywnie przekaz ten mógł zostać odebrany, wniosek co do zasady pozostaje usprawiedliwiony. Bez względu na to, czy przeprowadzone w sprawie dowody – wnioskowane przez obie strony – doprowadziłyby do potwierdzenia zarzutu dotyczącego zachowania R. L., czy też do zaprzeczenia temu zarzutowi, to i tak informacja zawarta w gazecie wyborczej pozostawałaby nieprawdziwa. Ta okoliczność determinuje zatem treść rozstrzygnięcia w sprawie. Dlatego też Sąd uwzględnił wniosek w zakresie żądania nakazania uczestnikowi zaprzestania rozpowszechniania zakwestionowanej informacji. Materiał wyborczy, zawierający tę informację nie może być w żadnej formie rozprowadzany, ujawniany, przekazywany.

Natomiast Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia dalszych wniosków R. L.. Należy podkreślić, że wnioskowane przez niego sprostowanie miałyby polegać na opublikowaniu oświadczenia między innymi w Dzienniku Polskim, Gazecie Wyborczej, Gazecie Krakowskiej. W ocenie Sądu zakres publikacji tego sprostowania jest zupełnie nieadekwatny do zakresu oddziaływania zakwestionowanego materiału wyborczego. Trzeba mieć przy tym na uwadze po pierwsze, że sprostowanie nie ma prowadzić do rozpowszechniania ani kandydatury wnioskodawcy, ani uczestnika. Po drugie zaś to sprostowanie - zawierające niemal pełny tekst, który został zakwestionowany i będący przekazem o charakterze negatywnym - mogłoby doprowadzić do skutku wręcz odwrotnego od oczekiwanego od sprostowania. Informacje negatywne zazwyczaj są zauważane i zapamiętywane łatwiej, niż ich sprostowania.

Jeżeli natomiast chodzi o możliwość opublikowania sprostowania na stronie internetowej i facebookowej Gminy I., to nałożenie tego obowiązku na uczestnika jest niemożliwe, ponieważ nie jest on ani właścicielem, ani dysponentem tych platform komunikacyjnych.

W ocenie Sądu nakazanie zaniechania rozpowszechniania nieprawdziwych informacji spełni cel regulacji przewidzianej w art. 111§1 Kodeksu wyborczego oraz zaspokoi słuszny interes wnioskodawcy. W związku z tym brak jest podstaw, aby dodawać do tego obowiązek wpłacenia kwoty na rzecz organizacji pożytku publicznego.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie art. 520 §1 k.p.c.